

325. Interesujące i rzadkie gatunki stonkowatych (*Coleoptera: Chrysomelidae*) nowe dla Kotliny Sandomierskiej

Interesting and rare chrysomelid species (*Coleoptera: Chrysomelidae*) new to the fauna of Sandomierz Basin

KEY WORDS: *Coleoptera, Chrysomelidae*, faunistics, Puszcza Sandomierska Forest, SE Poland.

Kotlina Sandomierska należy do regionów Polski najslabiej poznanych pod względem rozszedlenia stonkowatych. Z tej krainy jest znanych 180 gatunków stonkowatych, co stanowi ok. 38% *Chrysomelidae* Polski (BURAKOWSKI i in. 1990, 1991, 2000: Kat. Fauny Polski, Warszawa, XXIII, 16: 1-279., 17: 1-227., 22: 1-252.; ŚCIBIOR 1998: Parki nar. Rez. przyr., 17, 4: 67-78.; ŚCIBIOR 1999: Wiad. entomol., 17: 197-198). W wyniku badań faunistycznych prowadzonych w Puszczy Sandomierskiej przez Muzeum i Instytut Zoologii PAN stwierdzono 8 gatunków stonkowatych nie wykazanych dotychczas z omawianego regionu, a przy tym rzadko spotykanych w Polsce.

Labidostomis tridentata (LINNAEUS, 1758)

- Nadl. Buda Stalowska (oddz.130), leśn. Lipie (EA69), 29 V 1997, 1♂ 1♀, leg. T. HUFLEJT;
- Biała Łąka ad Kamień (EA77), 24 V 1999, 1♂, leg. T. HUFLEJT.

W Polsce gatunek napotykaný głównie w dzielnicach zachodnich i południowych, zawsze nielicznie. Owady dorosłe żerują na liściach brzoż – *Betula* spp. i dębów – *Quercus* spp.

Cryptocephalus distinguendus SCHNEIDER, 1792

- Nadl. Buda Stalowska (oddz. 205), leśn. Stale (EA59), 26 VI 1997, 1♀, skraj grądu, leg. T. HUFLEJT.

Gatunek w Polsce bardzo rzadki, znany na ogół na podstawie pojedynczych znalezisk sprzed przeszło 100 lat. Żyje na brzożach – *Betula* spp.

Cryptocephalus janthinus GERMAR, 1824

- Nadl. Rudnik, leśn. Zatyki (EA79), 25 VI 1997, 1♂ 1♀, łąka „Bardo”, czerpak, leg. A. LIANA.

W Polsce gatunek znany z nielicznych stanowisk, poławiany przeważnie na pobrzeżach wód i wilgotnych łąkach. Jako rośliny żywicielskie owadów dorosłych podawane są: brzozy – *Betula* spp., tojeść pospolita – *Lysimachia vulgaris* L., krwawnica pospolita – *Lythrum salicaria* L. i trzcina pospolita – *Phragmites australis* (CAV.) TRIN. ex STEUDEL.

Phyllotreta astrachanica LOPATIN, 1977

- Nadl. Tuszyna (oddz. 68), leśn. Przyłęk, rez. „Buczyna” ad Mielec (EA46), 23 IV 1998, 2♂♂, runo, leg. T. HUFLEJT;
- Tuszyna ad Mielec (EA36), 19 VI 2000, 1♂, łąka i zarośla na poboczu szosy, leg T. HUFLEJT.

Z Polski gatunek wykazany tylko z Niziny Mazowieckiej oraz Dolnego Śląska, gdzie występuje obficie na wilgotnych łąkach (BOROWIEC 1985: Prz. zool., 29: 185-187). Jako rośliny żywicielskie podawane są różne gatunki z rodziny krzyżowych – *Cruciferae*, zwłaszcza rzepichy – *Rorippa* spp., a także czosnaczek lekarski – *Alliaria petiolata* (BIEB.) CAVARA et GRANDE i rzodkiew zwyczajna – *Raphanus sativus* L.

Crepidodera lamina (BEDEL, 1901)

- Tuszyna ad Mielec (EA36), 19 VI 2000, 1 ex., łąka i zarośla na poboczu szosy, leg. T. HUFLEJT.

W Polsce gatunek znany z nielicznych stanowisk w południowej części kraju. Roślinami żywicielskimi są głównie topole – *Populus* spp., rzadziej wierzby – *Salix* spp.

Crepidodera plutus (LATREILLE, 1804)

– Stare Miasto ad Leżajsk (FA07), 29 IV 2000, 6 exx., łąki i zarośla nad Sanem, leg. T. HUFLEJT.

W Polsce gatunek rzadko spotykany. Żeruje głównie na wierzbach wąskolistnych, zwłaszcza wierzbie purpurowej – *Salix purpurea* L. i wierzbie wiciowej – *S. viminalis* L.

Chaetocnema semicoerulea (KOCH, 1803)

– Nadl. Rudnik (oddz. 116), leśn. Czarny Las (EA88), 2 V 1997, 1 ♂, szkółka zespolona, leg. T. HUFLEJT.

W Polsce gatunek znany z nielicznych stanowisk. Przez środkowe dzielnice kraju przebiega północna granica jego zasięgu. Żeruje na wierzbach – *Salix* spp. (jako rośliny żywicielskie podawano także sity – *Juncus* spp.). Larwy być może rozwijają się na korzeniach traw z rodzaju trzcinnik – *Calamagrostis* ADANS. i mozga – *Phalaris* L.

Cassida lineola CREUTZER, 1799

– Kopcie (EA67), 22 VI 2000, 2 exx., ziołorośla nad brzegiem rzeki Przywry, leg. T. HUFLEJT.

Gatunek w Polsce napotykanym sporadycznie i dość rzadko; przez środkowe dzielnice kraju przebiega jego północna granica zasięgu w Europie. Jako rośliny żywicielskie podawane są różne gatunki bylic – *Artemisia* spp.

Monika WAŚOWSKA, Muz. i Inst. Zool. PAN, Warszawa

326. Nowe dane o występowaniu *Zeugophora turneri* POWER, 1863 (*Coleoptera: Chrysomelidae*) w Polsce

New data on occurrence of *Zeugophora turneri* POWER, 1863 (*Coleoptera: Chrysomelidae*) in Poland

KEY WORDS: *Coleoptera, Chrysomelidae, Zeugophora turneri*, faunistics, Poland.

Zeugophora turneri POWER to północno-zachodnioeuropejski gatunek o niedostatecznie poznanym rozmieszczeniu. Dotychczas wykazywany z Wielkiej Brytanii, południowych części Norwegii, Szwecji i Finlandii oraz z Litwy i Pomorza aż po zachodnią część Niziny Europejskiej. W Polsce notowany z nielicznych stanowisk w pięciu krainach północno-zachodnich na podstawie danych sprzed przeszło 100 lat, stąd jego występowanie wymagało potwierdzenia nowymi materiałami (BURAKOWSKI i in.1990: Kat. Fauny Polski, XXIII, 16: 1-279).

Omawiany gatunek stwierdzony został podczas badań terenowych w Beskidzie Żywieckim. Podane niżej stanowisko jest obecnie najdalej na południe wysuniętym miejscem występowania *Zeugophora turneri*.

– Beskid Zachodni: Węgierska Górka (UTM: CV69) 15 V 2001, 1 ex., leg. et coll. P. POCHEC. Chrząszcz został zebrany czerpakiem po zmierzchu na przydrożu z wierzbami.

Poprawność oznaczenia potwierdził prof. dr hab. Andrzej WARCHAŁOWSKI.

Paweł POCHEĆ, Zakł. Entomol. UJ, Kraków